

1.11. Grupy defaworyzowane

Wsparcie w ramach LSR skierowane będzie **do osób zamieszkujących teren Miasta Chełmna**.
Działania skierowane będą do następujących grup:

- Osoby zagrożone ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które w pierwszej kolejności wymagają aktywizacji społecznej, w tym osoby bezrobotne, które zgodnie z ustawą o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy znajdują się w trzeciej grupie osób - tzw. oddalonych od rynku pracy (w odniesieniu do osób sprofilowanych przez powiatowe urzędy pracy);
- Osoby ze środowisk zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w szczególności z obszarów zdegradowanych na terenie miasta;
- Otoczenie osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osoby pełniące obowiązki opiekuńcze.

Pierwszym etapem prac nad identyfikacją grup defaworyzowanych było przeprowadzenie diagnozy społeczno-gospodarczej obszaru. Przeanalizowano ogólnodostępne dane statystyczne dla obszaru i zdefiniowano następujące wnioski.

Osoby defaworyzowane stanowią grupę osób, której wiele czynników nie pozwala funkcjonować tak jak pozostałym mieszkańcom – ograniczenie to wynika m.in. z położenia na rynku pracy, z pochodzenia, zamieszkania, wieku, stanu zdrowia oraz wielu innych czynników, które sprawiają, że osoby te są wykluczone społecznie lub zagrożone wykluczeniem.

Kobiety ze względu na mniejsze uczestnictwo w pracy zawodowej, niższą zatrudnialność, zmniejszoną gotowość do podjęcia pracy, okresową dezaktywizację (źródło: Raport „Działalność organizacji pozarządowych świadczących usługi na rynku pracy skierowane do kobiet” autorstwa Urszuli Sztanderskiej) stanowią grupę osób, która kwalifikuje się do określania mianem: osób z grupy defaworyzowanej. W Chełmnie wśród bezrobotnych stanowią przewagę. Wg danych PUP w Chełmnie na dzień 31.12.15 r. na 1155 bezrobotnych 642 to kobiety (56%) i jest to wskaźnik, który co rocznie systematycznie wzrasta. Dane statystyczne nie oddają rzeczywistej liczby bezrobotnych kobiet bowiem wielu przypadkach nie rejestrują się one w PUP gdyż ubezpieczone są przy pracującym mężu, a tak naprawdę nie są aktywne zawodowo.

Osoby młode - osoby do 35 r. ż. - osoba młoda, nie posiadająca pracy, często narażona jest na czynniki zewnętrzne, na demoralizację, szybciej ulega różnym patologiom, nie widząc wymiernych korzyści finansowych nie rejestruje się w urzędach pracy, bez doświadczenia

zawodowego ma mniejsze szanse na poszukanie pracy, bez odpowiednio dostosowanego dojazdu czy posiadania własnego środka transportu ma ograniczone możliwości dojazdu do pracy. Również sytuacja osób młodych pracujących jest zła. Osoby takie bowiem posiadają mniejsze doświadczenie zawodowe, umiejętności i kwalifikacje przez co w sytuacjach kryzysowych są znacznie bardziej podatne na zwolnienie z pracy.

Młodzi ludzie, często mają trudności w podjęciu pracy nie tylko z powodu nieodpowiednich kwalifikacji, ale również brakuje im umiejętności poszukiwania pracy, komunikowania się, generalnie poruszania się w świecie instytucji społecznych. Brakuje im motywacji, ale również właściwości psychologicznych pozwalających na radzenie sobie na rynku pracy i poruszania się po nim. Nakładanie się wielopokoleniowych stereotypów, łączenie się kilku negatywnych zjawisk powoduje niechęć do podejmowania jakichkolwiek zmian.

Wg danych PUP w Chełmnie osoby młode w wieku do 34 lat stanowią średnio w latach 2013 – 2015 aż 42 % ogółu bezrobotnych. Osoby młode w Chełmnie nie mają wystarczającego wsparcia w zakresie wyboru odpowiedniego kierunku kształcenia. Mają także ograniczone możliwości korzystania z instytucji kultury (kina, teatru, opery, filharmonii itp.).

Osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym.

Powiat Chełmiński, w granicach którego znajduje się Chełmno zamieszkują osoby słabo wykształcone. Wg danych GUS z 2011 osób z wykształceniem wyższym jest w powiecie 4077 osób z tj. ok. 7,7 % ogółu mieszkańców. Jest to wskaźnik niższy od średniej dla woj. kuj.-pom. – 12,2 % i kraju – 14,8 %. Osób z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej jest 25,2 % ogółu mieszkańców, w województwie kuj.-pom. 22,8 %, w kraju – 21,4 %. Wśród osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP z obszaru Chełmna aż 40 % stanowią osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym. Wskaźnik ten jest wyższy od 2013r. o 3%.

Osoby bez wykształcenia mają trudniejszą sytuację na rynku pracy (w Chełmnie udział osób z wykształceniem wyższym wśród bezrobotnych jest bardzo niski). Trudniej im także funkcjonować w społeczeństwie. Brakuje im podstawowych kompetencji i umiejętności (np. jak gospodarować budżetem domowym, jakie mam prawa itd.). Często przekłada się to na funkcjonowanie rodziny. Osoby bez wykształcenia zagrożone są wykluczeniem cyfrowym.

Osoby niepełnosprawne – podstawowym problemem osób niepełnosprawnych wydają się być bariery edukacyjne oraz niski poziom wykształcenia. Osoby z niepełnosprawnością nadal mają ograniczony dostęp do edukacji, w tym szczególnie do edukacji wyższej. Często niewiedza i złe decyzje powodują wiele negatywnych następstw – orzeczenie o nauczaniu indywidualnym odsuwa takie osoby od rówieśników, powoduje luki w wiedzy, nie uczy współuczestnictwa. Nauka ta nie powinna ograniczać się tylko do nabywania wiedzy

podstawowej ale również do nabywania wiedzy praktycznej, interpersonalnej – komunikacji społecznej, umiejętności informatycznych, znajomości języków obcych. Statystyki pokazują, że ponad 80% osób niepełnosprawnych w Polsce funkcjonuje poza rynkiem pracy, podczas gdy w krajach UE wskaźnik w tej grupie wynosi średnio 40- 50%. Osoby te borykają się z trudnościami na rynku pracy, z współuczestnictwem ze względu na ograniczenia architektoniczne. Wśród pracodawców przepisy stawiają wiele obostrzeń i wymagań, których często spełnienie jest możliwe tym samym nie mogą oni zatrudniać osób niepełnosprawnych. Na obszarze działania funkcjonują ośrodki takie jak np. Zakłady Aktywności Zawodowej, Domy Pomocy Społecznej. Zadania tych ośrodków są jednak ograniczone, tak samo jak i dostępna ilość miejsc. Głównym ograniczeniem jest brak zaplecza finansowego oraz lokalowego. (Źródło: Raport Justyny Kality dotyczący „Sytuacji osób niepełnosprawnych na rynku pracy oraz roli organizacji pozarządowych świadczących usługi dla tej grupy beneficjentów”).

Liczba bezrobotnych niepełnosprawnych z Chełmna w ogólnej liczbie na koniec 2015r. wynosi 4,6%. Jest to wskaźnik, który z roku na rok wzrasta.

Na kolejnym etapie prac nad zdefiniowaniem grup defaworyzowanych przeprowadzono badanie ankietowe.

Tabela 1. Grupy defaworyzowane- wyniki badania ankietowego

Długotrwale bezrobotni	110
Niepełnosprawni	97
Osoby o niskich kwalifikacjach zawodowych	31
Kobiety	24
Osoby w wieku 50+	67
Osoby niezamożne	67
Przedsiębiorcy	31
Dzieci	12
Młodzież	63
Matki z dziećmi	10
Organizacje społeczne, pozarządowe	45
Samorządy	0
żadna z grup nie powinna być preferowana, projekty mają	
służyć wszystkim mieszkańcom	54
Inne	28
	639

Źródło: opracowanie własne

W trakcie pracy warsztatowej uczestnicy zidentyfikowali następujące grupy zagrożone ubóstwem i wykluczeniem społecznym:

Tabela 2. Zidentyfikowane grupy zagrożone wykluczeniem społecznym

Seniorzy	Seniorzy 60+ (kobiety) i 65+ (mężczyźni)
	Seniorzy tzw. „IV wiek”
Niepełnosprawni	Osoby z niepełnosprawnościami- stopień znaczny i umiarkowany z zaburzeniami psychicznymi
	Osoby autystyczne
	Osoby ze sprzężonymi niepełnosprawnościami
	Osoby niepełnosprawne ruchowo
	Osoby z zaburzeniami zmysłów
	Osoby posiadające orzeczenia o niepełnosprawności lub o stopniu niepełnosprawności
Grupy społeczne wymagające interwencji specjalistycznej	Uzależnieni i ich rodziny
	Niepełnosprawni i ich opiekunowie
	Przemoc i praca z rodziną
	Zaburzenia psychiczne
	Problemy wychowawcze
	Rodziny zastępcze
Osoby zależne	Osoby niezdolne do samodzielnej egzystencji ze względu na wiek i chorobę
Wykluczeni zawodowo	Osoby pozostające bez pracy i nie zarejestrowane w PUP
	Długotrwale bezrobotni
	Niepełnosprawni poszukujący pracy
	Absolwenci i młodzież ucząca się do 25 r.ż.
	Bezrobotni z wykształceniem zasadniczym zawodowym, gimnazjalnym i podstawowym
	Osoby 55+, ze szczególnym uwzględnieniem kobiet
	Osoby bierne zawodowo
Dzieci i młodzież	Dzieci 0-6 r.ż
	Dzieci w wieku szkolnym 6-12 r.ż.
	Młodzież 13+, w przypadku młodzieży uczącej się do 25 r.ż.

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiału warsztatowego

W kolejnym etapie wybór dyskutowany był przez Grupę Roboczą.

Finalnie odbyło się spotkanie konsultacyjne w dniu 15.02.2016 r., w którym udział wzięli przedstawiciele instytucji rynku pracy, pomocy społecznej oraz przedsiębiorcy.

Na podstawie ogólnodostępnych danych statystycznych, po konsultacjach społecznych wskazano następujące grupy defaworyzowane na obszarze działania LGD:

- - osoby do 35 r.ż.;
- - osoby z wykształceniem gimnazjalnym i niższym;
- - kobiety;
- - niepełnosprawni.